

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 101/2025-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Martin sp. zn. 25Tp/52/2024 z 23. júla 2024 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2Tpo/39/2024 zo 7. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. októbra 2024 (doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 31. októbra 2024) domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 13, čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2, čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a) a b), čl. 13, čl. 14 a čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 1 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12“), čl. 9 ods. 1 a 2 a čl. 14 ods. 1, 2 a 3 písm. a) a b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), čl. 8 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6, čl. 20, čl. 21 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uzneseniami okresného súdu sp. zn. 25Tp/52/2024 z 23. júla 2024 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) a krajského súdu sp. zn. 2Tpo/39/2024 zo 7. augusta 2024 (ďalej len „druhostupňové väzobné rozhodnutie“), tiež priznania primeraného finančného zadostučinenia 7 000 eur a ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Martin z 22. júla 2024 vznesené obvinenie pre trestné činy porušovania domovej slobody a marenia výkonu úradného rozhodnutia. Na základe návrhu príslušného prokurátora okresný súd rozhodol prvostupňovým väzobným rozhodnutím o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (tzv. preventívna väzba), keď väzbu sťažovateľa nenahradil miernejšími alternatívnymi opatreniami. O sťažnosti sťažovateľa uplatnenej proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu rozhodol krajský súd druhostupňovým väzobným rozhodnutím, ktorým sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a súčasne zamietol aj žiadosť sťažovateľa o nahradenie jeho väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti formuluje rozsiahle laické právne úvahy a z toho vyvedené svoje právne závery. Predkladá argumentáciu o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, prezentuje vlastnú interpretáciu výsledkov dokazovania a namieta zákonnosť jeho zadržania. V podstate jeho argumentácia smeruje k spochybneniu základnej materiálnej podmienky väzby, teda dôvodnosti vzneseného obvinenia. Takisto odmieta záver konajúcich súdov, ktoré mali oprieť dôvodnosť preventívnej väzby o jeho kriminálnu minulosť, a nepovažuje odôvodnenie o nemožnosti náhrady jeho väzby miernejšími opatreniami, ktoré konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach poskytli, za dostatočné.

4. V ústavnej sťažnosti tiež sťažovateľ prezentuje tvrdenie o porušení princípu prezumpcie neviny krajským súdom konajúcim o jeho sťažnosti jeho výrokmi konštatujúcimi podľa presvedčenia sťažovateľa predčasne jeho vinu. Takisto dôvodí, že mu pred rozhodovaním okresného súdu o jeho vzatí do väzby nebol poskytnutý dostatočný časový priestor na prípravu účinnej obhajoby.

5. Rozhodovanie konajúcich súdov o jeho väzbe tak sťažovateľ považuje za neústavné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení všetkých ním označených článkov podľa ústavy, dohovoru, protokolu č. 12, medzinárodného paktu, listiny a charty v rámci rozhodovania okresného súdu a krajského súdu o jeho vzatí do väzby.

III.1. K námietke porušenia sťažovateľom označených práv prvostupňovým väzobným rozhodnutím okresného súdu:

7. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd poskytuje v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu

okresného súdu sťažovateľ disponoval opravným prostriedkom – sťažnosťou, ktorú aj využil. O sťažnosti bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako sťažnostný súd. Sťažnosť tak predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu. Existencia druhostupňového konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o prvostupňovom väzobnom rozhodnutí okresného súdu. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci.

III.2. K porušeniu sťažovateľom označených práv druhostupňovým väzobným rozhodnutím krajského súdu:

8. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre konštantne judikuje, že väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania, ktoré sú obsiahnuté v špeciálnych ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

9. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa preto ústavný súd zameril na zodpovedanie otázky, či sa krajský súd s relevantnými okolnosťami veci sťažovateľa, resp. s tými relevantnými okolnosťami, na ktoré sťažovateľ poukazoval v rámci uplatnenej sťažnosti a rámcovo ich predostiera aj v ústavnej sťažnosti, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcim súdom zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom. Z uvedených dôvodov sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu, ako aj prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu (ktoré ako vecne správne krajský súd prevzal).

10. V sťažnosti, ktorou sťažovateľ napadol prvostupňové väzobné rozhodnutie okresného súdu, dôvodil, že nechápal zmysel uznesenia okresného súdu sp. zn. 6C/46/2024 z 30. mája 2024, ktorým mu bolo uložené predbežné opatrenie nevstupovať do bytu svojej matky a k matke sa nepribližovať na vzdialenosť menšiu ako dvadsať metrov (ďalej len „uznesenie o neodkladnom opatrení z 30. mája 2024“), keďže v čase prevzatia tohto rozhodnutia podľa svojho vyjadrenia trpel toxickou psychózou, ktorá viedla aj k jeho hospitalizácii na psychiatrickom oddelení. Argumentoval, že si nebol vedomý takéhoto zákazu, keďže aj po vydaní uvedeného rozhodnutia matku v byte sporadicky navštevoval, táto mu sama dala od svojho bytu kľúče a nepýtala ich od neho výslovne späť. Bol preto toho názoru, že môže za matkou beztrestne chodiť. Uviedol, že sa domnieva,

že v inkriminovaný deň matka zavolať políciu len z toho dôvodu, že do jej bytu prišiel aj s cudzou osobou (kolegom z práce). Sťažovateľ vyslovil názor, že je s prihliadnutím na uvedené okolnosti miera závažnosti skutku, ktorý je mu kladený za vinu, nepatrná, preto podľa neho nebol dôvod na vznesenie obvinenia. Navrhoval väzbu nahradiť poskytnutým písomným sľubom, dohľadom probačného a mediáčného úradníka vrátane technického monitorovacieho zariadenia.

11. V doplnení uplatnenej sťažnosti sťažovateľ navyše argumentoval, že pred rozhodovaním okresného súdu o jeho väzbe mu nebol poskytnutý primeraný časový priestor na prípravu účinnej obhajoby, ktorou by mohol spochybňovať existenciu dôvodov pre uvalenie väzby a tiež pripraviť si návrh na vhodnú formu alternatívnych opatrení ako náhrady väzby. Sťažovateľ namietal, že mu bol návrh prokurátora na vzatie do väzby spolu s upovedomením o výsluchu doručený až v budove okresného súdu niekoľko minút pred začiatkom výsluchu a nemal teda ani dostatočný priestor realizovať poradu so svojou obhajkyňou.

12. V druhostupňovom väzobnom rozhodnutí krajský súd pre ilustráciu odkázal na popis skutku kladeného sťažovateľovi za vinu, tak ako bol prezentovaný v uznesení o vznesení obvinenia, keď mal sťažovateľ 20. júla 2024 vo večerných hodinách bez súhlasu svojej matky, ktorá je užívateľkou nájomného bytu, do tohto bytu neoprávnene vstúpiť za pomoci kľúča, ktorý mal v minulosti matke bez jej súhlasu vziať, a to napriek existencii neodkladného opatrenia, ktorým mu bolo na základe uznesenia o neodkladnom opatrení z 30. mája 2024 zakázané do tohto bytu vstupovať. Sťažovateľ mal do bytu vstúpiť aj s ďalšou cudziu osobu, kolegom z práce, pričom po výzve matky, aby z bytu obaja odišli, mali reagovať až po desiatich minútach, do bytu sa však sťažovateľ mal po pol hodine vrátiť a žiadať matku, aby mohol jeho kolega ísť na toaletu. Matka reagovala na to negatívne, avšak jej výzva nemala byť rešpektovaná, po odchode oboch osôb z bytu z dôvodu obavy, že sa sťažovateľ znovu vráti, matka kontaktovala telefonicky políciu.

13. Krajský súd v prvom rade konštatoval existenciu základného materiálneho predpokladu väzby, teda dôvodného podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti sťažovateľom, kde odkázal na dôkazy zabezpečené v rámci prípravného konania, ktoré sú podrobne popísané na stranách päť až osem odôvodnenia prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, kde okresný súd prezentoval obsah výpovede svedkyne poškodenej a tiež výpovede svedka, kolegu sťažovateľa, ktorý potvrdil svoju prítomnosť v byte poškodenej v inkriminovaný deň, obsah odborného vyjadrenia ošetrojúcej lekárky sťažovateľa, obsah uznesenia o neodkladnom opatrení z 30. mája 2024, obsah špecifikovaných uznesení okresného súdu o prepustení sťažovateľa z ochranného protitoxikomanického liečenia a tiež obsah odpisu registra trestov týkajúci sa sťažovateľa. Poukázal v konkrétosti na svedeckú výpoveď matky sťažovateľa, ktorá v nej uviedla, že si sťažovateľ rozhodnutie o nariadenom predbežnom opatrení prevzal do vlastných rúk a prevzatie aj riadne potvrdil, po tomto prevzatí za ňou do bytu prišiel s tým, že si chce vziať z bytu svoje veci, čo mu umožnila. Sťažovateľ tvrdil, že je unavený, v byte zaspal, a preto ho nechala v ňom prespať. Následne jej však pri odchode z bytu vzal bez jej súhlasu náhradné kľúče, na čo prišla neskôr, keď do bytu vstúpil inokedy v čase, keď ona v byte nebola, čo zistila tak, že sa v byte nenachádzali nejaké veci, ktoré si sťažovateľ vzal, a pritom pri odchode byt riadne uzamkol. Následne krajský súd popísal tú časť obsahu jej výpovede, ktorá sa týka vyšetrovaného skutku, kde svedkyňa potvrdila, že mal byť spáchaný tak, ako je v uznesení o vznesení obvinenia popísaný.

14. Krajský súd odmietol obranu sťažovateľa, ktorý tvrdil, že v čase, keď prevzal uznesenie o neodkladnom opatrení z 30. mája 2024, užíval návykové látky a mal zhoršený psychický stav do takej miery, že nebol schopný pochopiť podstatu tohto rozhodnutia, a preto sa *de facto* o zákaze vyplývajúcom z dotknutého neodkladného opatrenia dozvedel až na základe aktuálne vedeného trestného stíhania. Krajský súd na tomto mieste uviedol, že je toto jeho tvrdenie vyvrátené jednak spomenutou svedeckou výpoveďou jeho matky, ale aj dokumentovaným priebehom iného trestného stíhania sťažovateľa v trestnej veci vedenej Obvodným oddelením Policajného zboru Vrútky pod ČVS: ORP-370/VR-MT-2024, v rámci ktorého mu bolo vznesené obvinenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia uznesením z 22. júna 2024, kde je sťažovateľovi kladené za vinu, že nemal 20. júna 2024 rešpektovať uznesenie o neodkladnom opatrení z 30. mája 2024, pričom v tejto trestnej veci bol vo väzbe v období od 9. júla 2024 do 20. júla 2024 a bol z titulu nutnej obhajoby kvalifikovane oboznámený s obsahom uznesenia o neodkladnom opatrení z 30. mája 2024, pričom v čase väzobného stíhania určite pod vplyvom návykových látok nebol a k vznesenému obvineniu sa riadne vyjadroval. Bol toho názoru, že sťažovateľ 20. júla 2024 po prepustení z väzby na slobodu, predtým ako neoprávnene vstúpil do bytu poškodenej, vedomosť o dotknutom neodkladnom opatrení a zákazoch z neho vyplývajúcich mal. Rovnako odmietol námietky sťažovateľa, že poškodená jeho prítomnosť v byte tolerovala a dala mu navyše od bytu kľúče. Uviedol, že to výsledky dokazovania vylučujú, keďže to svedkyňa poškodená sama poprela a na sťažovateľa podala trestné oznámenie opakovane. Takisto sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa o nepatrnej miere závažnosti jeho konania a pripomenul, že okolnosti, za ktorých mal byť vyšetrovaný skutok spáchaný, tomu nenasvedčujú, malo totiž ísť o opakované nerešpektovanie neodkladného opatrenia sťažovateľom, poškodená ho mala vyzývať k opusteniu bytu opakovane. Sťažovateľ sa v inkriminovaný deň napriek tomu do bytu mal opakovane vrátiť a dokonca doň vstúpil aj s ďalšou cudzou osobou, podľa krajského súdu nemožno takéto konanie sťažovateľa bagatelizovať spochybňovaním materiálneho korektívu, ako sa o to sťažovateľ snaží. Krajský súd tiež za nemenej relevantnú okolnosť považoval aj prezentovaný postoj sťažovateľa k obsahu neodkladného nariadenia, keď sa sťažovateľ otvorene vyjadril, že zákaz z neho vyplývajúci nepovažuje za rozumné rozhodnutie, a preto ho nemôže rešpektovať.

15. K dôvodnosti obavy z pokračovania v trestnej činnosti v prípade ponechania sťažovateľa na slobode krajský súd odkázal na podrobné dôvody prezentované v prvostupňovom väzobnom rozhodnutí okresného súdu na strane osem až desať jeho odôvodnenia. Aj sám poukázal na skladbu trestnej činnosti, pre ktorú bol sťažovateľ v minulosti potrestaný, kde pri celkovo šiestich záznamoch v registri trestov prvé tri z obdobia rokov 2013 a 2017 predstavujú trestnú činnosť drogového charakteru, štvrtý ohrozenie pod vplyvom návykovej látky, piaty marenie výkonu úradného rozhodnutia a šiesty opilstvo. Podľa krajského súdu evidencia priestupkov svedčí o tom, že sťažovateľ bol sankcionovaný v minulosti za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil práve voči poškodenej (svojej matke), keď sa v jej byte správal voči nej hrubým spôsobom.

16. Krajský súd záver o nemožnosti alternácie väzby sťažovateľa miernejšími opatreniami zdôvodňoval ich absolútnou nedostatočnosťou, keďže podľa jeho názoru sa sťažovateľ nerešpektovania rozhodnutia orgánu verejnej moci má dopúšťať opakovane, kde v rovnaký deň ako bol prepustený z väzby v inej obdobnej trestnej veci, sa mal bezprostredne po prepustení dopustiť znovu takéhoto konania. Na tomto mieste tiež krajský súd ako na relevantnú okolnosť

poukázal na písomnú správu ošetrojúcej lekárky sťažovateľa z 21. júna 2024, podľa ktorej sťažovateľ v ostatnom období porušuje abstinenciu a pravidelne užíva návykové látky, a to aj napriek opakovanej liečbe, ktorú priebežne podstupuje v jej ambulancii už od roku 2013. Podľa krajského súdu o kvalifikovanom probléme sťažovateľa s užívaním návykových látok svedčia aj špecifikované rozhodnutia okresného súdu, na ktoré poukázal aj okresný súd v prvostupňovom väzobnom rozhodnutí a ktoré sa týkajú okolností výkonu protitoxikomanického liečenia sťažovateľa. Krajský súd bol toho názoru, že v zmysle podrobne popísanej genézy má mať konanie sťažovateľa gradujúci charakter (od priestupku na úseku občianskeho spolunažívania až k opakovane páchanej trestnej činnosti i na úseku nerešpektovania výkonu rozhodnutí orgánov verejnej moci), kde ani doteraz uložené tresty odňatia slobody v nepodmienečnej forme ho neprimäli k tomu, aby v trestnej činnosti nepokračoval, hrozí tak riziko nepredvídateľnosti a nevyspytateľnosti protiprávneho konania sťažovateľa.

17. Napokon krajský súd zaujal stanovisko aj k námietke sťažovateľa, v rámci ktorej dôvodil, že mu nebol poskytnutý dostatočný časový priestor na prípravu účinnej obhajoby pred rozhodovaním okresného súdu o jeho vzatí do väzby, keďže mu neboli návrh prokurátora na vzatie do väzby a upovedomenie o termíne väzobného výsluchu doručené bezprostredne po tom, čo bol návrh prokurátora doručený okresnému súdu, ale tesne pred realizovaným výsluchom. Krajský súd sa týmito tvrdeniami sťažovateľa nestotožnil a dôvodil, že sudcovi pre prípravné konanie bol návrh prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby doručený 22. júla 2024 o 20.00 h, predmetný návrh a upovedomenie o termíne väzobného výsluchu sudca pre prípravné konanie doručil obhajkyňi sťažovateľa 23. júla 2024 o 11.09 h, pričom vykonal kvalifikované opatrenia, aby boli tieto doručené aj sťažovateľovi do cely predbežného zadržania (23. júla 2024 o 11.24 h mailové podanie spolu s telefonickou požiadavkou). Keďže polícia sudcom požadované doručenie relevantných písomností napriek tomu nezrealizovala, pred vykonaním väzobného výsluchu sudca pre prípravného konanie umožnil obhajkyňi sťažovateľa a sťažovateľovi vykonanie porady na oboznámenie sa s návrhom prokurátora, ktorý bol sťažovateľovi v budove súdu doručený. Sťažovateľ a jeho obhajkyňa sa priamo do zápisnice pred samotným výsluchom obaja zhodne vyjadrili, že poskytnutý čas pred výsluchom bol dostatočný na prípravu obhajoby (oboznámenie sa s návrhom), sudca pre prípravné konanie navyše ešte pred začiatkom výsluchu celý obsah návrhu prokurátora prečítal. Podľa obsahu zápisnice nikto nepredniesol námietku k popísanému postupu, ktorý sudca pre prípravné konanie zvolil, sťažovateľ riadne prehlásil, že návrhu porozumel a po poučení k veci podrobne vypovedal, výsluch bol vykonaný v čase od 16.23 h do 19.00 h, zápisnica bola podpísaná sťažovateľom bez pripomienok, sťažovateľ sa vyjadril tak ku skutkovým okolnostiam veci, ako aj k návrhu prokurátora a tiež predložil svoje návrhy na nahradenie jeho väzby písomným sľubom, obhajoba nepožiadala o prerušenie výsluchu pre prípadnú potrebu prípravy, resp. na účel predloženia návrhov na nahradenie väzby inými ako v zápisnici ponúkanými zabezpečovacími inštitútmi. Krajský súd dodal, že sťažovateľ riadne zastúpený svojou obhajkyňou, ani po vydaní prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, resp. v uplatnenej sťažnosti, teda pred rozhodovaním sťažnostného súdu, žiadne ďalšie návrhy na nahradenie väzby, aké spomína v sťažnosti, krajskému súdu nepredložil. Argumentáciu sťažovateľa tak vyhodnotil ako neopodstatnenú a účelovú, bez skutočnej motivácie uviesť pre účely rozhodovania o sťažnosti nové skutkové a právne okolnosti.

18. Po oboznámení sa s už citovaným obsahom odôvodnenia druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu sa ústavný súd so stanoviskom sťažovateľa o neústavnosti rozhodovania o jeho väzbe nemôže stotožniť a je toho názoru, že argumentácia krajského súdu, prostredníctvom ktorej bolo sťažovateľovi vysvetlené splnenie podmienok na jeho preventívnu väzbu a tiež vylúčenie možnosti jej náhrady alternatívnymi opatreniami, je vyčerpávajúca, logická a súčasne primerane konkrétna, zodpovedajúca obsahu dotknutých ustanovení Trestného poriadku regulujúcich dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

19. Jadrom obrany sťažovateľa, ktorú prednáša opakovane už od väzobného výsluchu, je spochybnenie základného materiálneho predpokladu väzby, teda existencie dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, ktorý je mu kladený za vinu, keď sa snaží svoje konanie bagatelizovať a interpretovať výsledky zatiaľ zhromaždených dôkazov v prospech nedostatku svojho úmyslu porušiť zákazy vyplývajúce z nariadeného predbežného opatrenia vrátane interpretácie smerujúcej k spochybneniu skutočnej vôle poškodenej týkajúcej sa možnosti sťažovateľa vstupovať do obydlija poškodenej. Na tomto mieste ústavný súd opätovne pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, resp. nevine obvineného, ale posudzujú, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku vykazujúceho znaky trestného činu. Krajský súd v odôvodnení druhostupňového väzobného rozhodnutia náležite vysvetlil a objasnil poukazom na dôkaznú situáciu, ktorá vychádza predovšetkým z výpovede poškodenej, že tento základný materiálny predpoklad sťažovateľovej väzby je daný. Ústavný súd je toho názoru, že je konajúcimi súdmi popísaný obsah výpovede svedkyne poškodenej celkom jasný a korešponduje s obsahom skutku, ktorého spáchanie je sťažovateľovi kladené za vinu. Nemožno teda prijať stanovisko sťažovateľa o absencii základného materiálneho predpokladu väzby.

20. Ústavný súd je takisto toho názoru, že je opis konkrétnych skutočností opodstatňujúcich u sťažovateľa väzbu preventívnu, ponúknutý v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu, dostatočne výpovedný a presvedčivý, náležite podporujúci dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v súlade s § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dalo by sa dokonca povedať, že v sťažovateľovom prípade ide o učebnicový príklad preventívnej väzby, kde prezentované dôvody súčasne predstavujú podklad na záver o nemožnosti alternácie väzby náhradnými inštitútmi. Záver o danosti dôvodov preventívnej väzby u sťažovateľa má podľa názoru ústavného súdu výraznú oporu v skutočnosti, že mal sťažovateľ bezprostredne po tom, čo bol prepustený z väzby uvalenej naňho v rámci trestného stíhania, kde je dôvodne podozrivý práve z nerešpektovania dotknutého predbežného opatrenia, v totožný deň prepustenia z väzby, znovu toto predbežné opatrenie zakázaným vstupom do bytu poškodenej porušiť. Nezanedbateľnou okolnosťou je aj súdmi prezentovaný osobnostný profil sťažovateľa zaťažený kriminálnou minulosťou. Varovnou je však aj ďalšia okolnosť nasvedčujúca rizikovosti budúceho správania sťažovateľa, ktorú nemožno v žiadnom prípade prehliadať, práve naopak, tak ako to aj konajúce súdy urobili, je potrebné ju ako relevantnú zohľadniť. Tou okolnosťou je problémový vzťah sťažovateľa k návykovým látkam, ktorý, ako bolo uvedené, nie je záležitosťou krátkodobou, ale, naopak, dlhoročným problémom sťažovateľa, s ktorým sa doteraz nedokázal vysporiadať.

21. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa obsahujúcu tvrdenie o neprípustnom oklieštení jeho práva na obhajobu v počiatkovej fáze väzobného rozhodovania, ústavný súd je toho názoru, že priebeh vykonania väzobného výsluchu, ktorý je zaznamenaný aj v samotnej zápisnici, tvrdenia sťažovateľa

neosvedčuje. Sťažovateľ, pokiaľ pred vykonaním väzobného výsluchu pociťoval potrebu väčšieho časového priestoru na účely oboznámenia sa s návrhom prokurátora na jeho vzatie do väzby a vykonania porady s obhajkyňou, mohol túto svoju požiadavku vopred prezentovať, čo však neurobil a, naopak, výslovne sa spolu so svojou obhajkyňou vyjadril, že čas, ktorý im bol na prípravu poskytnutý, bol dostatočný, kde obhajkyňa navyše dodala, že so svojim klientom vykonala dostatočnú poradu, keďže sa o predmete konania spolu radili aj predchádzajúce dva dni.

22. Vzhľadom na predchádzajúce čiastkové závery sa väzobné rozhodovanie krajského súdu nejaví ústavnému súdu ako svojvoľné. Ústavný súd je toho názoru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd poskytol sťažovateľovi dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o jeho väzbe, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy v druhostupňovom väzobnom rozhodnutí krajský súd prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o väzbe, konkrétne pri rozhodovaní o vzatí do väzby. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, ktorý v konečnom dôsledku vyhodnotil u sťažovateľa splnenie podmienok na preventívnu väzbu sťažovateľa, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti označeného rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade krajským súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa ich názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

23. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení princípu prezumpcie nevinoty zo strany krajského súdu ústavný súd uvádza, že na základe celkového vyznenia odôvodnenia druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu, s ktorým sa ústavný súd podrobne oboznámil, takýto záver nie je možné vyvodiť. Krajský súd totiž výslovne v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sťažovateľ „mal porušovať domovú slobodu menovanej“ (pozri štvrtá veta strany trinásť odôvodnenia druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu), a opakovane v odôvodnení rozhodnutia tiež zdôraznil, že u sťažovateľa ide o dôvodné podozrenie zo spáchania vyšetrovaného skutku (pozri tretí odsek na strane osem, potom druhá veta a tiež posledný odsek na strane trinásť odôvodnenia druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu).

24. Vychádzajúc z prezentovaných záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v dotknutej časti ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

25. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predostiera aj námietky, resp. argumentáciu (tvrdenia a nedostatkov uznesenia o vznesení obvinenia a o nezákonnosti zadržania sťažovateľa), ktorá presahuje rámec jeho argumentácie uplatnenej v sťažnosti podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, tak ako je táto sťažnostná argumentácia popísaná v bodoch 10 a 11 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúci vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom, resp. k iným orgánom verejnej moci, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi a ostatnými orgánmi verejnej moci musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej

možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá, resp. nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy). Bez toho, aby ústavný súd predmetnú argumentáciu bližšie rozvádzal a riešil jej opodstatnenosť s odkazom na spomenutý princíp subsidiarity a skutočnosť, že sťažovateľ mohol, avšak v sťažnosti popísanú argumentáciu neuplatnil, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v označenej časti námietok smerujúcich proti druhostupňovému väzobnému rozhodnutiu krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú odmietol.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

26. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadava, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

27. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti II tohto uznesenia) je zrejme, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

28. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu